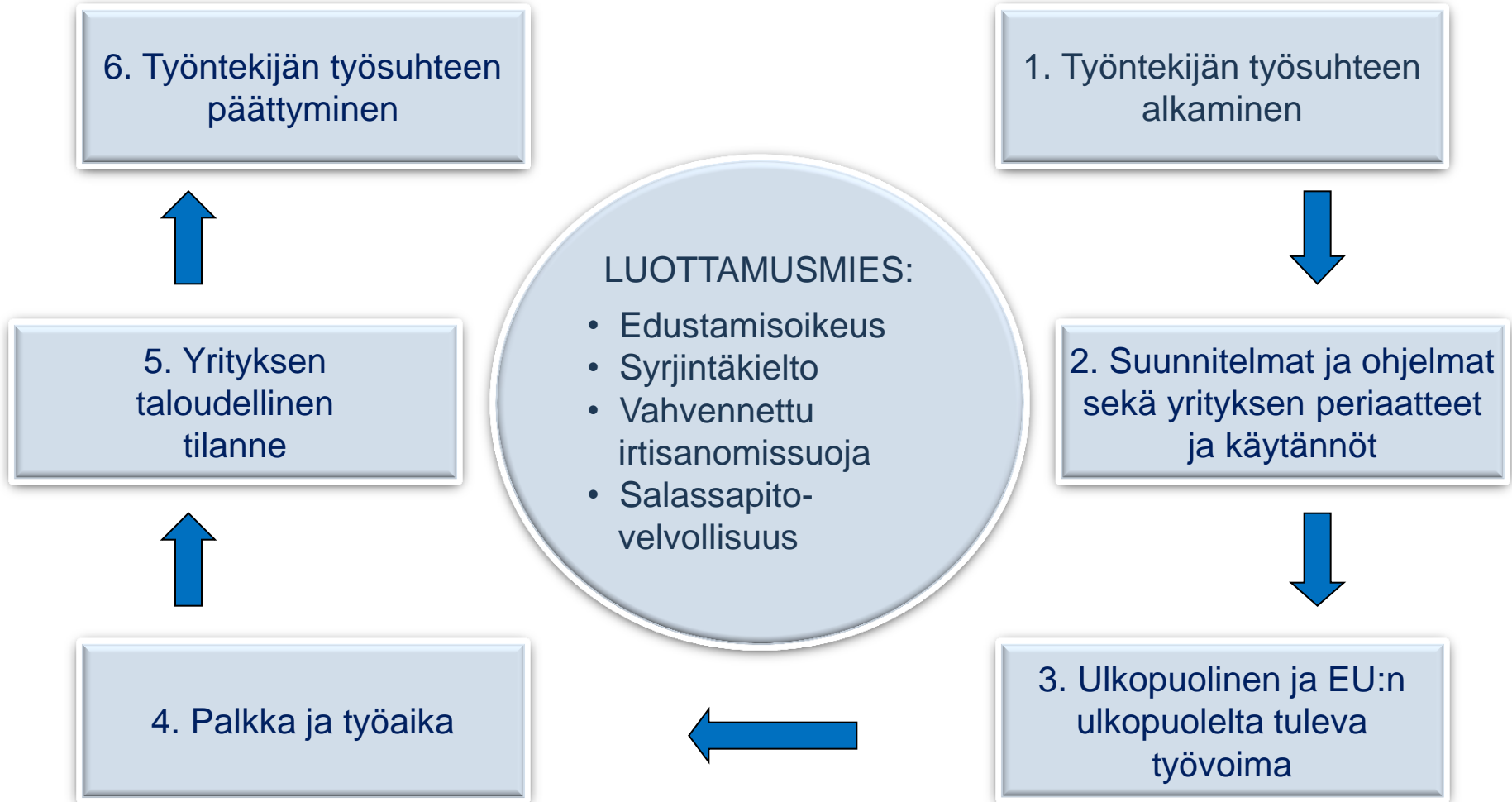

LUOTTAMUSMIEHEN ASEMA JA OIKEUDET

LUOTTAMUSMIEHEN ASEMAAN LIITTYVÄT OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

□ Edustamisoikeus

- Oikeus edustaa työntekijöitä ja saada kaikki erimielisyyteen liittyvät tiedot (työehtosopimukset)
- Oikeus edustaa työntekijöitä yhteistoimintaneuvotteluissa ([YTL 8 §](#))
- Oikeus edustaa vuokratyöntekijöitä ([Tilaajavastuulaki 6 §](#))
- Oikeus edustaa työntekijöitä työsuojeluasioita käsiteltäessä ([laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 27 §](#))
- Oikeuskäytäntöä

[TT 2006-62](#): Työnantaja on työntekijän tahdosta riippumatta velvollinen antamaan luottamusmiehelle tiedot työntekijälle maksettujen kulukorvausten perusteista, maksamisajankohdasta ja määrästä silloin, kun on epäselvyyttä siitä, onko työnantajan maksamien kulukorvausten määrä työehtosopimuksen mukainen. (vrt. [TT 1979-66](#), ään.)

- Syrjintäkielto ([TSL 2:2](#), [yhdenvertaisuuslaki 6 §](#))

- Luottamusmiehen vahvennettu irtisanomis- ja lomautussuoja ([TSL 7:10](#), [RL 47:4](#))
 - ks. myös oma työehtosopimus

- Salassapitovelvollisuus ([tasa-arvolaki 10 §](#), [YTL 57§](#), [henkilötietolaki 48 §](#), [tilaajavastuulaki 8 §](#), [OK15:17](#))

1. TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖSUHTEIDEN ALKAMINEN

- Oikeus saada tiedot määrä- ja osa-aikaisten työntekijöiden määristä sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 12 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Työhönotossa noudatettavat periaatteet ja käytännöt ([YTL 15 §](#))
- Ks. myös oma työehtosopimus

2. SUUNNITELMAT JA OHJELMAT SEKÄ YRITYKSEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT

□ Työsuojelu ja työterveydenhuolto

- Työsuojelun toimintaohjelma ([työturvallisuuslaki](#) 9 ja 17 §)
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelma ([työterveyshuoltolaki](#) 8 ja 11 §)
- Päihdeohjelma ([työterveyshuoltolaki](#) 11 §, [YTL 19 §](#))
- Tupakointi ([laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi](#) 13 §)
- Syöpäsairauteen liittyvä luettelo ([laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä](#) 2 §)

□ Muut suunnitelmat ja ohjelmat

- Henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet ([YTL 16 §](#))
- Henkilöstörahasto ja voittopalkkiojärjestelmä ([YTL 19 §](#))
- Tasa-arvosuunnitelma ([tasa-arvolaki](#) 6 a §, [YTL 19 §](#))
- Yhdenvertaisuussuunnitelma ([yhdenvertaisuuslaki](#) 4 §)
- Työmarkkinatoimenpidettä koskeva sopimus ([laki julkisesta työvoimapaalvelusta](#) 8:4)

- Yksityisyyden suoja
 - Kulunvalvonta ja muu tekninen valvonta ([YTL 19 §](#), [laki yksityisyyden suojasta työelämässä 21 §](#))
 - Sähköposti ja muut sähköistä viestintää koskevat tiedot ([YTL 19 §](#), [laki yksityisyyden suojasta työelämässä 21 §](#), [sähköisen viestinnän tietosuojalaki 13 c ja h §](#))
 - Huumausainetestit ([YTL 19 §](#))
- Oikeus vaatia asian käsittelemistä yhteistoimintaneuvottelujen sijasta työehtosopimuksen mukaisessa neuvottelujärjestyksessä ([YTL 58 §](#))

□ Vuosiloma

- Oikeus tutustua vuosilomakirjanpitoon ja säästövapaata koskeviin tietoihin ([VL 29 §](#))
- Oikeus saada tietää vuosiloman antamisen yleiset periaatteet ([VL 22 §](#))

□ Opintovapaa

- Oikeus lausua työntekijän hakemasta opintovapaasta ennen ratkaisun tekoa ([opintovapaalaki 9 §](#))
- Oikeus saada opintovapaata koskeva päätös ([opintovapaa-asetus 7 §](#))

□ Muutoksenhaku ja kanneoikeus

- Muutoksenhakuoikeus poikkeuslupa-asioissa ([laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista 11 §](#))
- Kanneoikeus ([YTL 64 §](#), [L henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa 14 §](#))

3. ULKOPUOLINEN JA EU:N ULKOPUOLELTA TULEVA TYÖVOIMA

- Oikeus saada tietoja ulkopuolisen työvoiman käytön periaatteista sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 13 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Oikeus saada tietoja vuokratyövoiman käytön periaatteista ([YTL 17 §](#))
- Oikeus saada tietoja vuokratyöstä ja alihankinnasta ([tilaajavastuulaki 6 §](#))
- Oikeus saada tietoja EU:n ulkopuolelta tulevasta työntekijästä ([ulkomaalaislaki 73, 74 ja 186 §](#))
- Oikeus saada tietoja ns. lähetetystä työntekijästä ([laki lähetetyistä työntekijöistä 8 a §](#))
- Ks. myös oma työehtosopimus

4. PALKKA JA TYÖAIKA

□ Palkka

- Oikeus saada tilastotiedot henkilöstöryhmittäin ([YTL 11 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Oikeus saada palkkaa ja työehtoja koskevia tietoja yksittäisestä työntekijästä ([tasa-arvolaki](#) 10 §, [henkilötietolaki](#) 8 §)
- Ks. myös oma työehtosopimus

□ Työaika

- Oikeus sopia säännöllisen työajan järjestelyistä ([TAL](#) 10 ja 11 §)
- Oikeus sopia työnantajan kanssa lisäylyön tekemisestä ([TAL](#) 19 §)
- Oikeus lausua hätätyöilmoituksesta ([TAL](#) 21 §)
- Oikeus sopia tilapäisestä vuorokausilevon lyhentämisestä työntekijän suostumuksella ([TAL](#) 29 §)
- Oikeus esittää mielipiteensä työajan tasoittumisjärjestelmään tehtävistä muutoksista ([TAL](#) 34 §)

- ❑ Oikeus esittää mielipiteensä työvuoroluetteloja tehtäessä ([TAL](#) 35 §)
- ❑ Oikeus sopia aluehallintoviraston (ent. työsuojelupiirin) myöntämän työvuoroluetteloja koskevan vapautuksen jatkamisesta ([TAL](#) 36 §)
- ❑ Oikeus nähdä työaikakirjanpito ja saada kirjallinen selvitys työvuoroluetteloiden ja työaikakirjanpidon työntekijää koskevista merkinnöistä ([TAL](#) 37 §)
- ❑ Ks. myös oma työehtosopimus

5. YRITYKSEN TALOUDELLINEN TILANNE

- Oikeus saada tilinpäätöstiedot ja muut yrityksen taloudelliseen tilanteeseen liittyvät tiedot ja selvitykset sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 10 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Ks. myös oma työehtosopimus

6. TYÖNTEKIJÄN TYÖSUHTEEN PÄÄTTÄMINEN

- ❑ Lomauttaminen ([TSL](#) 5:3 ja 5:4, [YTL](#))
- ❑ Työsopimuksen päättäminen ([TSL](#) 9:2 ja 9:3, [YTL](#))
- ❑ Osa-aikaistaminen ([TSL](#) 9:2 ja 9:3, [YTL](#))
- ❑ Oikeus lausua pesänhoitajan työsuhdesaatavaluettelosta ([palkkaturvalaki](#) 13 §)
- ❑ Ks. myös oma työehtosopimus